

תסמונת סטוקהולם

1. "פלונטר" מאת יעל רונן / תיאטרון GTA, גרמניה. "התאונה" ההצגה הזמנה לפסטיבל מחזאות בשטוטגרט. "רצח" מאת חנוך לוין. בתיאטרון בברלין. התיאטרון העירוני דיסלדורף יצרו פרויקטים בשיתוף תיאטראות ישראלים. המחזה "סיניית אני מדברת אליך" מאת סביון ליברכט הועלה בקיאל שבגרמניה. פסטיבל ישראל-דרמה נערך בשפה הגרמנית זכה להצלחה עולמית והועלה בין השאר בגרמניה, אוסטריה, שוודיה, פינלנד, טורקיה ואונגריה.

2. תסמונת סטוקהולם

היא תופעה שבה אדם המוחזק בכפייה בידי אנשים זרים, מפתח אמפתיה והזדהות נפשית עם האידאולוגיה והמעשים של האנשים המחזיקים בו. תסמונת זו נובעת מהרצון להזדהות עם החזק והשולט. שם ניתן לסינדרום זה בעקבות המקרה שקרה בזמן שוד בנק בסטוקהולם שבשבדיה. ארבעה מעובדי הבנק הוחזקו כבני ערובה במשך חמישה ימים וחצי בכספת הבנק בגודל 12x3 מטר על ידי השודד (ששהו שם איתם). ראיונות עם בני הערובה לאחר השחרור ומחקרים פסיכולוגיים על מקרים דומים גילו את התופעה של חטופים החשים הזדהות עם החוטף ופחד מהמחלצים.

2א. מקרים ותופעות נוספים

מקרה מוכר של התסמונת, לדוגמה, הוא המקרה של פטי הרסט. לאחר שהייתה בת הערובה של צבא השחרור הסימביוניזי, הצטרפה הרסט לקבוצה שחטפה אותה, מספר חודשים לאחר ששחררה.

2ב. אתר חדשות ערוץ 2 כא תשרי התשע"ה

צעירים אירופים רבים החלו להצטרף באחרונה לארגוני הטרור האסלאמיים ובראשם דאע"ש. בשבוע שעבר אף דווח צעירה יהודייה נוספת עמדה להצטרף לארגון אסלאמי קיצוני בסוריה, אך נתפסה לפני ההמראה. האנתרופולוגית דונייה בוזאר, שעקבה מקרוב אחרי תופעת ההקצנה בצרפת, הקימה את "מרכז לטיפול בנפגעי כתות הקשורות לאסלאם" בצרפת, שמנסה לשקם צעירים צרפתיים שעברו את הטפה או שטיפת מוח לאסלאם קיצוני ואליים ולמנוע את הצטרפותם ללחימה בסוריה ועירק. במסגרת הפעילות פגשה בוזאר את משפחתה של צעירה יהודייה שהפכה לאנטישמית והצטרפה לדאע"ש.

3. מרב יודילוביץ' פורסם: ג אדר התשס"ו בידעות אחרונות

הציורים מוצגים בגלרייה "פירמידה" הממונת על ידי משרד החינוך, במסגרת תערוכה בנושא "אי הסכמה". ראש עיריית חיפה, יונה יהב: "אסור היה להציג את התמונות הקיטשיות האלה בשום גלריה, ואין כל הסבר שיכול לתקן את המעוות. "היטלר חייב להישאר לעולמים בזיכרון הקולקטיבי כמשמיד עם". בניגוד לעמדתו של יהב אור נר אומר כי "באמנות אין דבר שאסור לגעת בו. אני עצמי ילד שואה ומבחינה מוסרית אין לי שום בעיה להשתמש בדמותו של היטלר או בציוריו. מותר לי. הרעיון לא היה לייצר פרובוקציה, אלא להתייחס לנושא. אנשים חופשיים להיחשף או לא להיחשף ואני מאמין שהקהל מבוגר דיו בשביל להחליט לבד. זה לא התפקיד של האמן להציע פתרונות למצב נתון אלא להציף תחושות ולתת לקהל לשפוט". אור נר מסביר את העיסוק בהיטלר ואומר: "לא הצלחתי להתנגד לו בעבר ואני לא מצליח להפטר ממנו גם בהווה. אני חי איתו. הדרך היחידה לחיות איתו היא להפוך אותו לידיד... גלריית "פירמידה" הנחשבת כאחת המובילות בחיפה, ממונת על ידי משרד החינוך, התרבות והספורט. בניגוד לראש העיר חיפה המשרד נותן גיבוי מלא לתערוכה. עידית עמיחי, מנהלת המחלקה למוזיאונים ולאמנות פלסטית במנהל תרבות: "מדיניות המשרד היא לא להתערב בהתנהלות האמנותית של מוסדות התרבות הפועלים בארץ. לגופו של עניין, פירמידה הינה גלריה ציבורית איכותית המתנהלת באופן מקצועי ביותר. התמונות המוצגות בתערוכה בימים אלה בגלריה הן בחירה של שני אמנים ישראלים".

4. מאפייני הסינדרום

בן הערובה מתחיל להזדהות עם החוטף כמנגנון הגנה (החוטף לא יפגע במי שמשתף פעולה). בן הערובה מבין שהוא עלול להיפגע במהלך החילוף; ניסיון החילוף יכול להפוך מצב נסבל למסוכן, אם לא ייפגע מכדורי המחלצים אז החוטף המעוצבן עלול לפגוע בו. השהייה ביחד, במהלכה מכירים את החוטף כבן אדם עם בעיות ושאיפות (במיוחד בהקשר אידאולוגי) משפיעה על בן הערובה להאמין שהשקפת החוטף צודקת. בן הערובה מנסה לנתק עצמו רגשית מהמצב על ידי הכחשה, הוא מדמיין שהכול חלום, ישן הרבה ומדמיין חילוף פלאי. בהתאם למידת הזדהותו עם החוטף, הוא יכחיש שהחוטף אשם ויאשים במצב את המחלצים והתעקשותם להעניש את החוטף. בכירים.

5. גנזי הראיה / א- ימי הפורים

ובזה הי' טעותו של שאול שהביא את אגג חי וחשב שהיא נפילה יותר גדולה מאילו המיתו, שהמלך כשהוא נתפס הרי זה לו רע ומר ממות, אך כ"ז היה שייך אם היתה שנאת עמלק וביתו לישראל כדרך שנאת עמים, שצריך להתנהג בנקמתו כדרך נקמת עמים להשפיל כבודו, אבל עמלק שכל חפצו הוא במה שלא יזכר שם ישראל ח"ו, ואפי' למעט איש אחד מישראל חשוב אצלו דבר גדול, מדתו הראוי' לו אינה כ"א לאבדו מתחת שמי ד'. וגם מצד שהוא עצם הטומאה המנגד אל הקדושה הרי הוא מטמא את העולם במציאותו, וכ"ז שהוא בעולם הוא דוחק את רגלי הקדושה, ועיי'כ ביעורו מצוה, ועובר על ב"י בהשהותו. והנה שאול חשב שעיקר ענין האבדת עמלק הוא רק כדי שלא יוציא ממנו פעולות רעות בפועל, אבל באמת אינו כן, כי אף שהפעולות הרעות מוכרחות לצאת ממנו ומרשעים יצא רשע, אבל עיקר מצות מחיתו הוא כביעור חמץ וע"ז, כדי למעט את הטיפלה, שמטמא את אורו של עולם במציאותו, ע"כ הי' שמואל חותך את בשרו של אגג ומשליך לנעמיות, כדי שיתבער לגמרי מן העולם. ויען שטבעו של עמלק הוא שהיה שנאתו על כל נפש מישראל, ע"כ גם שנאת המן היתה סיבתה פרטית, מרדכי. אך ויבז בעיניו - ומתוך כך בא לעקור את הכלל, להורות שהתנגדותו היא התנגדות לעצם הקדושה ששורה ג"כ על כל איש מישראל בפ"ע.

התקיימה קריאת מחזה "מקווה" מאת הדר גלרון מוצג בבודפשט, ביוזמת אנשי תיאטרון מגרמניה בעיר אולם שבגרמניה נערך פסטיבל מחזאות ישראלית; הועלתה שם הפקה גרמנית של "סיפור משפחתי" מאת עדנה מזי"א. "עקר בית" מאת ענת גוב, "חברון" מאת תמיר גרינברג, "ארטון" מאת אהרון עזרא בפולין, "רצח יצחק" מאת מוטי לרנר בבליה, מחזותיו של חנוך לוין זוכים להצלחה אדירה בצרפת.